

FORRETNINGSORDEN

Landsorganisasjonen Sámiid Duodjis vedtatt av landsmøte i Porsanger 28. -29. mai 2011

1. Landsmøtet føres for åpne dører, dersom ikke landsmøtet fatter vedtak om annet.

2. Fullmakter

Regionene eller delegasjonene kan fremme forslag om endringer av delegater.

Landsmøtet kan med absolutt flertall godkjenne skriftlige fullmakter etter at landsmøtet er satt.

Møtelederne skal føre en oppdatert liste over møtende delegater til enhver tid.

Det må på hvert landsmøte velges en fullmaktskomité.

3. Møterett og -plikt

Møterett på landsmøtet har alle Sámiid Duodjis medlemmer og innbudte gjester.

Reise og opphold dekkes kun til regionens valgte delegater og landsstyret, som har både møterett og møteplikt under landsmøtet. Dette innebærer at hver enkel delegat møter i landsmøtesalen ved møtets start og når votering foregår.

Dersom delegater er påmeldte, men ikke møter, og regionen ikke har meldt forfall for vedkommende, skal landsstyret melde forfallet skriftlig til vedkommende region og bemerke dette i landsmøteprotokollen. Dersom delegater bor og oppholder seg på landsmøtet, men ikke deltar på møtene, og det ikke er meldt gyldig forfall, kan landsstyret kreve reise- og oppholdskostnadene refundert fra den region vedkommende representerer.

4. Tale-, forslags- og stemmerett

Delegater fra regionene møter med tale-, forslags- og stemmerett i alle saker.

Gjester og andre medlemmer møter med talerett, men har ikke stemmerett. Medlemmer av landsstyret møter med tale- og forslagsrett i alle saker, men ikke stemmerett i styrets årsberetning.

Møtelederne kan oppfordre til at medlemmene regionene samordner sine innlegg med formål å begrense antall talere. Rettighetene utøves ved personlig fremmøte i landsmøtesalen. Møtelederne kan, i forståelse med landsmøtet, slippe andre til på talerstolen.

5. Åpning og konstituering av landsmøtet

Landsmøtet ledes av landsstyret inntil møtefunksjonærene er valgt.

Ved landsmøtets begynnelse skal landsstyrets forslag til sakliste godkjennes av landsmøtet.

Landsmøtet kan vedta med alminnelig flertall å sette opp andre saker. Kopi av alle landsmøtedokumenter skal være tilgjengelig i papirform og for nedlasting fra www.duojar.no

Landsmøtet skal godkjenne fullmaktene fra regionene.

Landsmøtet skal i henhold til vedtektenes § 4 velge 2 møteledere, 2 referenter og 2 protokoll underskrivere.

Landsstyret skal fremme forslag på kandidater ved landsmøtets begynnelse; i tillegg kan delegatene selv fremme forslag.

Kandidatene anses om valgt ved absolutt flertall. Valget kan foregå ved akklamasjon.

De valgte møtelederne og referentene kan dele arbeidet mellom seg ved å fordele møtedagene og/eller sakene. I tillegg skal det velges 2 personer til tellekorpset, som skal foreta opptelling av stemmer ved voteringer og valg.

Dersom et medlem eller flere medlemmer av tellekorpset selv er kandidater ved valg, skal vedkommende tre ut og det velges nytt medlem / nye medlemmer til tellekorpset.

6. Valg av redaksjonskomite og andre utvalg

Landsmøtet kan beslutte at det skal velges redaksjonskomite og eventuelt andre landsmøtekomiteer som skal forberede behandlingen av bestemte saker og fremme forslag til vedtak i saker overfor landsmøtet. Redaksjonskomiteens størrelse og sammensetning fastsettes av landsmøtet med alminnelig flertall, etter forslag fra landsstyret og delegasjonene. Landsmøtet velger leder.

7. Protokoll

Det skal føres protokoll fra landsmøtet. Protokollen skal føres som en vedtakssprotokoll, hvor det fremkommer hva som er det endelige vedtak ble, med stemmetall.

Det skal ikke føres referat fra de muntlige forhandlingene.

Protokollen skal føres og godkjennes fortløpende av landsmøtets referenter. Protokollen skrives ut på landsmøtets siste dag og signeres av de valgte protokoll underskrivere.

Protokollen skal sendes regionene uten unødig opphold.

Protokollen er offentlig, og publiseres på www.duojar.no.

8. Taletid, replikker m.v.

Talerstolen skal benyttes under landsmøtets forhandlinger.

Man tegner seg til talerlisten ved å vise tildelte nummerskilt for å be om ordet.

Møtelederne kan fastsette taletid for første gangs innlegg og for senere innlegg.

Ved spesielt omfattende fremlegg kan det gis ekstra lang taletid.

Det er anledning til replikkordskifte. Replikk kan kun rettes til siste taler. Taleren gis anledning til svarreplikk. Replikk anmodes om ved å vise fram nummerskiltet, samt vise replikktegn (to fingre).

Møtelederne kan innskrenke adgangen til talerstolen ved å sette strek i debatten.

Det skal varsles om at det vil bli satt strek etter en bestemt tid, og at en må tegne seg for å få ordet.

Det kan også settes begrensning i anledning til replikkordskifte.

Innlegg til dagsorden, forretningsorden og voteringsorden slippes til utenom talerlista dersom det fremvises ”Time Out”-tegn for å be om ordet fra de som har talerett.

Dersom taleren går ut over ordenssaken, skal vedkommende klubbes. Berusede personer, eller personer som på annen måte er indisponert, kan nektes adgang til talerstolen av møtelederne.

9. Behandling av saker

Forslag må leveres dirigenten skriftlig på vedlagte forslagsark.

Forslaget må påføres saksnummer og undertegnes av forslagsstilleren.

Forslag som ikke har sammenheng med de på sakslisten oppførte saker, kan ikke behandles.

Forslag til vedtektene må ha sammenheng med den bestemmelsen som er foreslått endret i innkallingen. LSDs vedtekter kan bare endres av landsmøtet med 2/3 flertall.

Forslag må varsles til dirigenten før strek settes for å kunne fremmes/trekkes.

Delegatene kan kreve pause i landsmøtet før strek settes for debatt i en sak eller før saken tas opp til avstemming.

Alle forslag til vedtak skal innleveres skriftlig til møtelederskapet. Skriftlige forslag skal

nummereres fortløpende og tas under votering etter ordskiftet.

Møtelederne fastsetter hvordan sakene skal behandles og i hvilken rekkefølge innkomne forslag i saken skal tas under votering.

Landsmøtet kan forespørres om voteringsrekkefølge m.v.

Møtelederne skal ta behørig hensyn til innsigelser til foreslått behandlingsform fra delegatene.

Møtelederne kan fremme forslag om å oversende saken til landsstyret dersom realitetsbehandling av saken ikke er hensiktsmessig. Landsmøtet vedtar oversendelse med alminnelig flertall.

I enhver sak kan delegasjonene/regionene kreve protokolltilførsler. Disse vil da følge saken videre, uten votering.

Ved utsendelse av vedtak (publisering, distribusjon) vil alle protokolltilførsler knyttet til en sak være vedlagt.

10. Uttalelser fra landsmøtet (resolusjoner)

Resolusjonsforslag legges fram på landsmøtets første dag.

Forslagene skal være behandlet av delegasjonene/regionene, og være underskrevet av delegasjonsleder og/eller representanter for regionens styre. Ikke-signerte forslag kan avvises.

Forslag skal være fremmet skriftlig. De skal minst inneholde navn på forslagsstiller, tekstforslag og være på maksimalt to sider.

Redaksjonskomiteen konstitueres på landsmøtets første dag, og skal få overlevert fra møtelederskapet alle forslag som er innkommet.

Forslagene skal nummereres fortløpende.

Redaksjonskomiteen skal så snart som råd er gjøre forslagene tilgjengelig for delegatene.

Redaksjonskomiteen skal overfor landsmøtet fremme skriftlig forslag til hvordan uttalelsesforslagene skal behandles senest to timer før saken skal behandles i henhold til kjøreplanen.

Komiteen kan fremme forslag om at et forslag enten oversendes landsstyret, avvises eller realitetsbehandles.

Redaksjonskomiteen bestemmer selv hvem av komiteen som skal legge frem komiteens forslag.

Landsmøtet vedtar uttalelsene med alminnelig flertall.

11. Valgkomiteens arbeid

Valgkomiteen ble valgt av fjorårets landsmøte, og består av leder og to medlemmer.

Valgkomiteen skal fremme forslag til kandidater ved alle valg den er satt til å forberede.

Valgkomiteen skal senest om morgenen samme dag som valget finner sted bekjentgjøre sin innstilling. Forslaget skal inneholde navn på komiteens kandidater og funksjonstid, opplysninger om hvorvidt forslaget er enstemmig, samt evt. mindretallsforslag.

Valgkomiteen trenger ikke begrunne sine forslag skriftlig, men kan delta i debatten under landsmøtets forhandlinger.

Ved valgets begynnelse skal valgkomiteen fremme og redegjøre for sine forslag fra landsmøtets talerstol.

Komiteen kan føre muntlige forhandlinger fortløpende, og det stilles ikke krav om protokoll. Det er lederens ansvar å påse at et flertall for forslagene eksisterer.

Mindretallet i komiteen kan fremme sitt syn fra landsmøtets talerstol.

12. Valg av landsstyremedlemmer og varamedlemmer

For å kunne representere og velges inn i landsstyret må en være betalende medlem av den regionen eller faggruppa en skal representere.

13. Avstemmingsregler

Ingen delegater må komme inn eller forlate møtesalen etter at dirigenten har tatt et forslag opp til votering, og før dirigenten har erklært saken for avgjort.

Delegater som ønsker å være fraværende i møtetiden, må søke permisjon hos dirigenten.

Referenten fører alle innvilgede permisjoner i protokollen. Votering skjer etter LSDs vedtekter § 4.

Vedtak gjøres vanligvis med alminnelig flertall, mens det i valg skal benyttes absolutt flertall.

Med alminnelig flertall forstås mer enn halvparten av de avgitte stemmene.

Blanke stemmer teller ikke med i det totale stemmetallet.

Med absolutt flertall forstås mer enn halvparten av de tilstedeværende stemmeberettigede.

Et forslag har fått kvalifisert flertall når det har fått mer enn 2/3 av avgitte stemmer.

Blanke stemmer teller ikke med i det totale stemmetallet.

Dersom det er flere enn to kandidater ved valg, og ingen av disse oppnår absolutt flertall i første valgomgang, deltar de to kandidatene som fikk flest stemmer i en ny valgomgang.

Den nye valgomgangen gjøres skriftlig, og valget avgjøres ved alminnelig flertall.

I tilfelle stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

Det valgte tellekorpset har ansvaret for å gjennomføre en betryggende telling av stemmegivningen ved voteringer og valg, og melde dette til møtelederne og referentene.

Avstemning skjer normalt ved visning av stemmetegn.

Avstemning ved opprop kan gjennomføres etter forslag fra møtelederne.

Møtelederne eller landsmøtets delegater kan foreslå skriftlig avstemning. Skriftlig avstemning skal gjennomføres dersom en av delegatene krever det.

Ved valg skal dørene til møtesalen være lukket, slik at møtelederne og tellekorpset kan ha full oversikt over hvor mange stemmeberettigede som er til stede.

Dette innebærer selvfølgelig ikke at tilstedeværende uten stemmerett må forlate salen.

14. Unntak fra forretningsorden/dagsorden

Møtelederne kan, i forståelse med landsmøtet, gjøre unntak fra kjøreplanen eller forretningsorden.